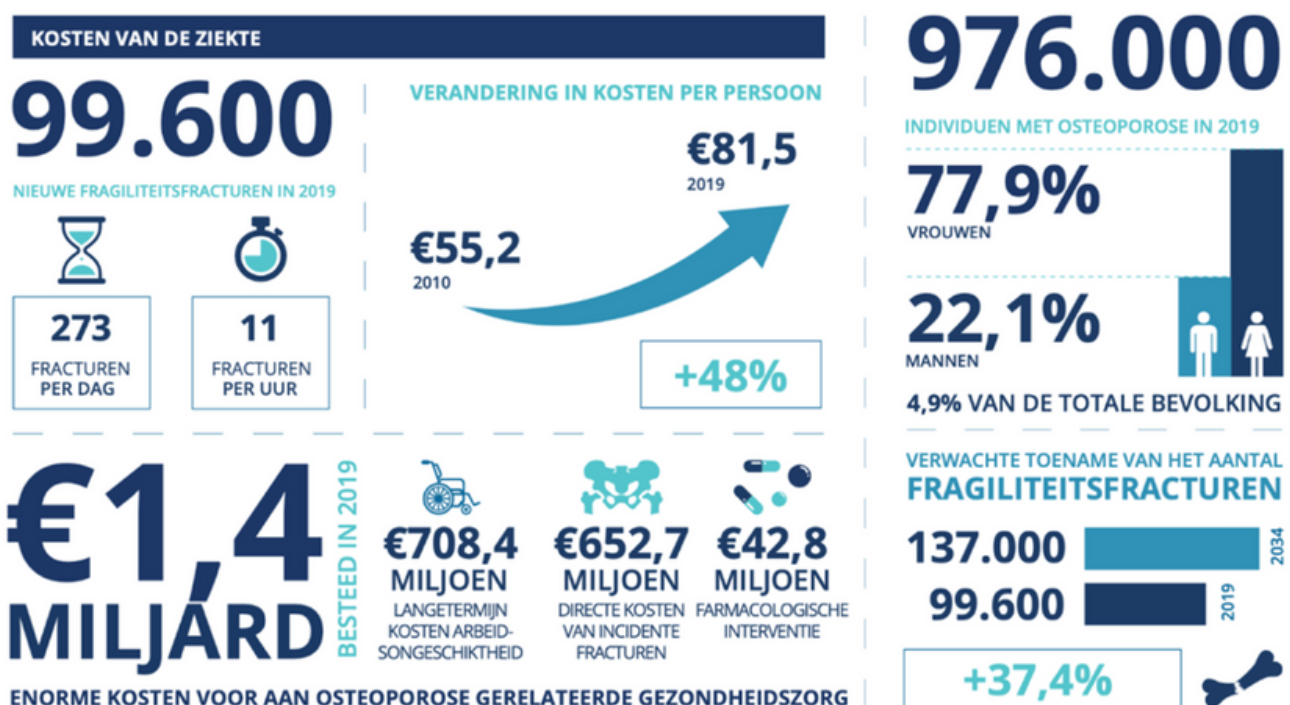

Op weg naar samenhangende en toegankelijke osteoporose-zorg en fractuurpreventie in de eerste lijn

Samenhangende en toegankelijke osteoporosezorg en fractuurpreventie. Ook in de eerste lijn!

Osteoporosezorg en fractuurpreventie in de eerste lijn kan beter. Veel beter! Uit onderzoek [1] blijkt dat slechts een kwart van de mensen die daarvoor in aanmerking komt (vooral vijftigplussers met een botbreuk) de aangewezen diagnostiek krijgt in de vorm van een botdichtheidsmeting. Ook de aandacht voor een persoon met osteoporose laat te wensen over.

Volgens een ledenraadpleging [2] van de Osteoporose Vereniging uit 2023 waardeert zestig procent van de ondervraagden de osteoporosezorg als 'matig' tot 'heel slecht'. Het gemiddelde rapportcijfer was slechts een 5. Dit terwijl de impact van osteoporose op het dagelijks leven van mensen als zeer ingrijpend wordt ervaren. Opvallend veel deelnemers aan een achterbanraadpleging uit 2024 [3] gaven aan dat ze soms grote mentale en fysieke problemen ervaren vooral als gevolg van wervelbreuken. Ook de maatschappelijke kosten van osteoporose zijn enorm. Onderzoek van de IOF[4] geeft aan dat de maatschappelijke kosten 1,4 miljard euro per jaar bedragen én dat deze kosten steeds verder toenemen.

Tijd voor verandering

Alle reden dus om ook in de eerste lijn werk te maken van samenhangende en toegankelijke osteoporosezorg en fractuurpreventie. Het goede nieuws is dat de tijd er rijp voor is. In de afgelopen jaren verschenen nieuwe geactualiseerde richtlijnen en standaarden voor osteoporosezorg en fractuurpreventie.

Overzicht van recent gepubliceerde richtlijnen en een standaard voor osteoporosezorg en fractuurpreventie:

- NHG Standaard Fractuurpreventie (11 november 2024);
- V&VN Richtlijn Osteoporose en fractuurpreventie (augustus 2024);
- Multidisciplinaire richtlijn Osteoporose en fractuurpreventie (FMS december 2022);
- Richtlijn Preventie van valincidenten (FMS, 2017).

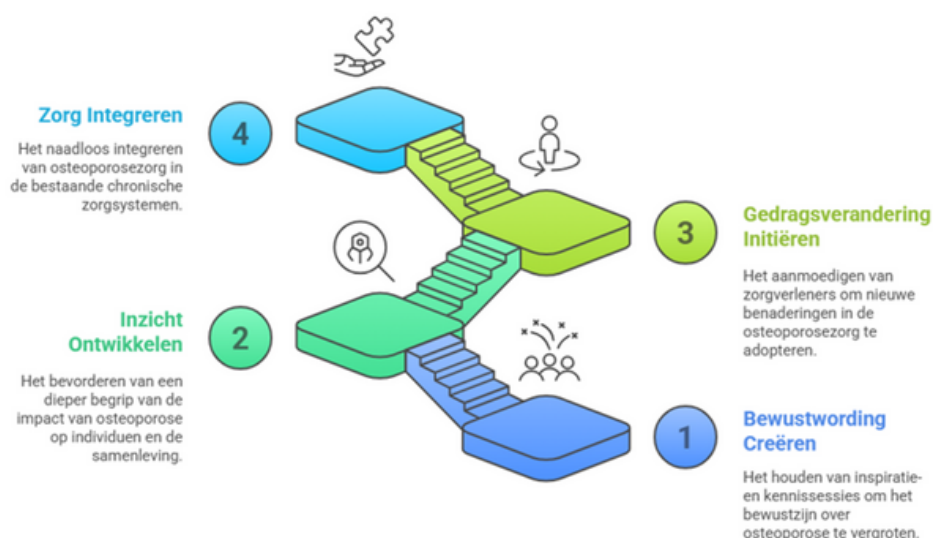
De Osteoporose Vereniging wil eerstelijnszorgverleners graag helpen om deze nieuwe richtlijnen en standaarden in praktijk te brengen. Niet door met het vingertje te wijzen en te vertellen wat er moet gebeuren, maar door in te zetten op bewustwording en gedragsverandering.

In gesprek over goede osteoporosezorg en fractuurpreventie

Met het plan van aanpak 'Op weg naar samenhangende en toegankelijke osteoporosezorg' richt de Osteoporose Vereniging zich daarbij vooral op huisartsen, praktijkondersteuners, (wijk)verpleegkundigen en verzorgenden.

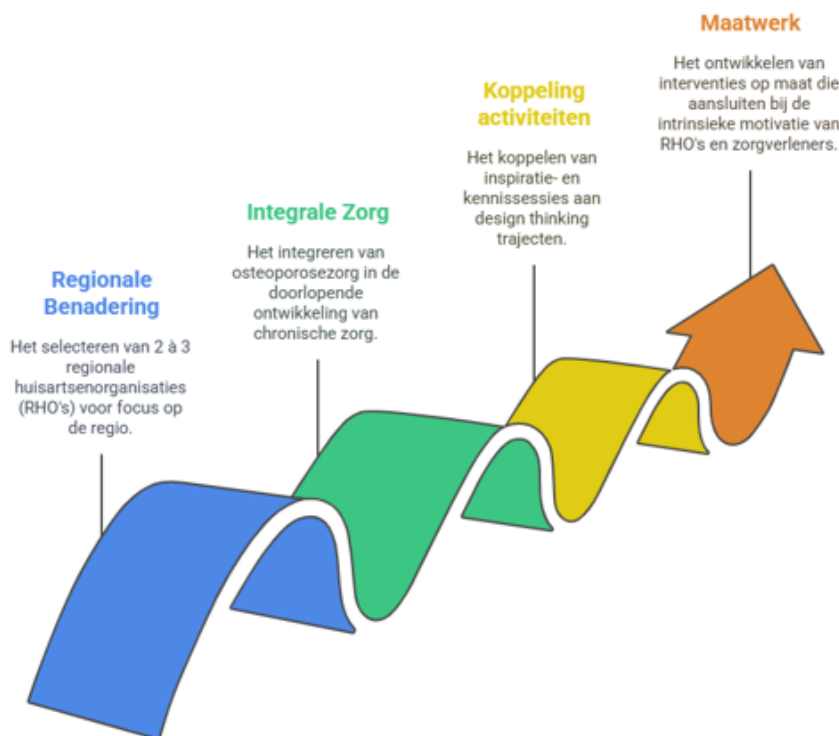
Zij vervullen een sleutelrol bij het realiseren van de benodigde veranderingen. Door met hen in gesprek te gaan en vooral heel goed te luisteren naar wat er volgens hen nodig is, komen we met elkaar tot meer samenhangende en beter toegankelijke osteoporosezorg en fractuurpreventie. Als onderdeel van het traject vinden gesprekken plaats tussen zorgverleners en met patiënten op meerdere niveaus:

- In de praktijk: met huisartsen, praktijkondersteuners, doktersassistenten, (wijk)verpleegkundigen en verzorgenden;
- In de regio: met regionale huisartsenorganisaties, VVT-organisaties en ziekenhuizen;
- Landelijk: met beroeps- en brancheorganisaties.

Aan de slag met bewustwording, kennisoverdracht en gedragsverandering

Om met elkaar in gesprek te komen voorziet het plan van aanpak in verschillende activiteiten waaronder inspiratie- en kennissessies met eerstelijnszorgverleners (huisartsen, praktijkondersteuners en (wijk)verpleegkundigen, verzorgenden) in drie regio's. Deze inspiratie- en kennissessies vormen het vertrekpunt voor drie pilots waarin regionale huisartsenorganisaties (rho's)/zorggroepen en aangesloten huisartsenpraktijken via 'design thinking' samen met deskundigen op zoek gaan naar passende interventies die aansluiten bij de intrinsieke motivatie van zorgverleners en hun eigen specifieke regionale situatie.

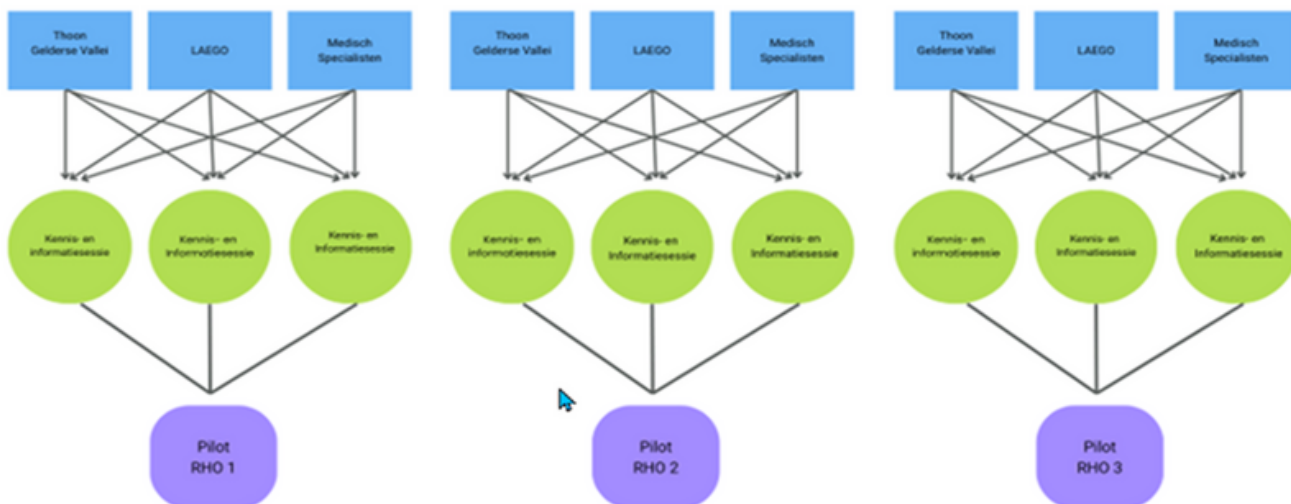
Voor het aanreiken van de benodigde interventies worden via het [Osteoporose Netwerk Fractuurpreventie](#) kennis, inzichten en ervaringen gebundeld en beschikbaar gesteld. De beschikbare materialen en producten op het platform [Osteoporose Netwerk Fractuurpreventie](#) worden tijdens het traject aangevuld met onder meer video's van goede praktijkvoorbeelden, interessante webinars van inhoudelijk deskundigen en podcasts over relevante en actuele onderwerpen voor osteoporosezorg en fractuurpreventie in de eerste lijn. Op die manier ontstaat een rijk gevulde gereedschapskist met actuele en relevante instrumenten, materialen en documenten die kunnen helpen om de osteoporosezorg en fractuurpreventie op een passende wijze vorm te geven in de dagelijkse praktijk.

Hoe komen we tot deze resultaten?

Op landelijk niveau onderhoudt de Osteoporose Vereniging nauwe contacten met verschillende beroeps- en brancheorganisaties over het organiseren van bij- en scholingen voor diverse disciplines in de eerste lijn. Het scholingsaanbod richt zich op de impact van osteoporose voor patiënten en hun naasten, het bieden van goede osteoporosezorg en fractuurpreventie en een adequate organisatie en inrichting van de zorg. Over het organiseren van bij- en nascholing zijn afspraken gemaakt met de beroepsverenigingen voor verpleegkundigen (via V&VN-VFO [5]), doktersassistenten (via de stichting Dokh [6]) en fysiotherapeuten (via Chronisch ZorgNet [7]). Voor praktijkondersteuners ontwikkelt de Osteoporose Vereniging samen met de Nederlandse Vereniging van Praktijkondersteuners (NVvPO) een eerste cursus over osteoporose en fractuurpreventie.

Het plan van aanpak biedt ook aanknopingspunten voor structurele financiering van de osteoporosezorg als onderdeel van de chronische zorg. De Osteoporose Vereniging is hierover in gesprek met zorgverzekeraars en de NZa. De lobby voor structurele financiering maakt deel uit van het meerjarenbeleidsplan van de Osteoporose Vereniging om te komen tot goede samenhangende én toegankelijke osteoporosezorg en fractuurpreventie in het belang van patiënten en de maatschappij.

Afbeelding projectopzet 'Samen op weg naar goede osteoporosezorg en fractuurpreventie'

Instrumentarium Osteoporosezorg Netwerk Fractuurpreventie als onderliggend fundament
(mede mogelijk gemaakt door KIDZ-subsidie)

Monitoring door Patiëntenfederatie Nederland

Katalysator voor samenhangende en toegankelijke osteoporosezorg en fractuurpreventie

De voorgenomen activiteiten worden financieel mogelijk gemaakt door een subsidie vanuit het ZonMw-programma Kwaliteitsgelden (programmaliijn 'Leren van elkaar'), het KIDZ-programma [8] van de Stichting Patiënt en Kwaliteit (SPK), eigen financiële middelen van de Osteoporose Vereniging en opbrengsten uit een crowdfundingactie onder de achterban.

We realiseren ons dat het bewerkstelligen van bewustwording, kennisoverdracht en de gewenste gedragsverandering een proces van lange adem vraagt. Het plan van aanpak maakt dan ook deel uit van de lange termijn strategie van de Osteoporose Vereniging. In de reguliere begroting van de Osteoporose Vereniging zijn gelden opgenomen om de ingezette activiteiten een structureel vervolg te kunnen geven, onder meer via het in stand houden en uitbouwen van het platform [Osteoporose Netwerk Fractuurpreventie](#).

De Osteoporose Vereniging ziet het traject als een *katalysator* om zaken in beweging te brengen met als uiteindelijke doel: samenhangende en toegankelijke osteoporosezorg en fractuurpreventie, waarbij mensen met osteoporose zich gehoord en gezien voelen met hun zorgvragen en behoeften.

Meer weten of meedoen in de eerste lijn?

De Osteoporose Vereniging nodigt zorgverleners in de eerste lijn zoals huisartsen, praktijkondersteuners, (wijk)verpleegkundigen en verzorgenden van harte uit om mee te denken én mee te doen. Wil je meer weten over het plan van aanpak, de geplande activiteiten of de mogelijkheden om aan te sluiten bij een pilot of kennissessie in jouw regio? Neem dan contact op met:

Osteoporose Vereniging

E-mail: fvoegelzang@osteoporosevereniging.nl

Telefoon: 06-20859950

www.osteoporosezorg.nl

Samen werken we aan betere, samenhangende en toegankelijke osteoporosezorg en fractuurpreventie in de eerste lijn.

Verwijzingen

- [1] Verbetersignalement Osteoporose, Zorginstituut Nederland, augustus 2020
- [2] Resultaten enquête patiëntervaringen in de eerste- en tweedelijns osteoporosezorg, Osteoporose Vereniging, september 2023
- [3] Leven met osteoporose, resultaten achterbanraadpleging 2024, Osteoporose Vereniging, oktober 2024
- [4] Uit het IOF (International Osteoporosis Foundation) landenrapport (rapport mede gemaakt door prof dr. J. van den Bergh en prof. dr. W. Lems).
- [5] De V&VN-afdeling Vallen Fracturen en Osteoporose (V&VN-VFO)
- [6] Stichting Dokh biedt kwalitatief hoogwaardige nascholingen voor eerstelijnszorgverleners én diverse post-mbo opleidingen voor doktersassistenten.
- [7] Chronisch ZorgNet is een landelijk kwaliteitsnetwerk van ruim 3500 eerstelijnszorgverleners (fysiotherapeuten, oefentherapeuten en diëtisten), die gespecialiseerd zijn in de behandeling van patiënten met niet-overdraagbare chronische aandoeningen, zoals hart- en vaatziekten, longaandoeningen en osteoporose.
- [8] KIDZ staat voor Kwaliteit, Inzicht en Doelmatigheid in de medisch specialistische Zorg en is bedoeld voor de financiering van kwaliteitsbevordering in de zorg vanuit patiëntenperspectief.